

De nieuwe generatie hoveniers blijkt de sporkschoffel van De Wit niet te kennen

Hovenieren met de sporkschoffel

Vaak maken kleine dingen net het verschil in je werk. Zo is Alfons Thus van het gelijknamige Zevenaarse groenonderhoudsbedrijf een fervent fan van de zogenoemde sporkschoffel. Dit gaat om een uitvinding van De Wit uit het Groningse Kornhorn. De speciale schoffel zag ongeveer vijftien jaar geleden het daglicht.

Auteur: Broer de Boer

Hovenier Alfons Thus is op de dag van ons gesprek net met een nieuw project gestart: de aanleg van een grote tuin. De beukenhaag staat inmiddels in de grond. Bij dit jonge, drie jaar oude hoveniersbedrijf staan permanent vijf man op de loonlijst. De onderneming vindt de opdrachtgevers vooral in de omgeving van Zevenaar, maar ook in het Gelderse Ede. Thus heeft daar in goed overleg een aantal klanten kunnen overnemen van een collega-hoveniersbedrijf, Jan Brouwer, die zijn bedrijf wil afbouwen. In Ede bestaan de werkzaamheden vooral uit het tuinonderhoud van een aantal appartementencomplexen en woonvoorzieningen voor ouderen.

Sporkschoffel

'Bij Slemmer Tuinmachines in Ede, eveneens mijn Stihl-dealer, kwam ik voor het eerst in aanraking met de sporkschoffel,' herinnert Thus zich de eerste kennismaking. 'Het is een handwerktuig dat uit één stuk is gesmeed en met een viertal schuingeslepen V-vormige puntige tanden.

Ik dacht meteen: dat ziet er goed uit. Met een traditionele schoffel ervaar je veel weerstand en scheid je vaak alleen de wortels van de groene delen. Ik heb een sporkschoffel van mijn dealer uitgeprobeerd. En dat beviel boven verwachting. Met zo'n sporkschoffel trek je bijvoorbeeld op bestrating ook de wortels die bij een graspol horen uit de voegen of uit het grind. Hij leent zich uitstekend voor schoffelen op kleigronden. De V-vormige tanden met scherpgeslepen randen gaan juist niet diep de grond in, wat de bodem los zou maken. Een klei- en vooral een zandgrond kun je namelijk veel te los maken. Licht kiemende onkruidzaden, die daar soms al jaren rusten, komen dan naar boven: ze krijgen daglicht en na de kieming levert dat nieuwe onkruidplanten op.'

De ervaringen met de sporkschoffel waren dusdanig dat er nu in elk van de vier werkbussen van dit hoveniersbedrijf minimaal één sporkschoffel ligt. De medewerkers laten de traditionele schoffels en hakken links liggen. 'Dat geeft

De sporkschoffel wordt gesmeed

aan dat ze het een genot vinden om ermee te werken,' aldus Thus. 'Een gewone hak maakt de grond meestal ook veel te diep los. De sporkschoffel heeft een essenhouten steel met aan het einde, zoals wij dat hier noemen een "kruk", die je houvast geeft bij de schoffelende beweging. Hij ligt in elk geval prettig in de hand.'

Twee formaten

Bij Groenonderhoud Alfons Thus werken ze met twee formaten van dit innovatieve handgereedschap: een met een werkbreedte van 10 centimeter en een met een werkbreedte van 18 centimeter. De smalste versie gebruiken ze meestal om in de rij tussen boompjes van hagen de smalle doorgangen te wieden. Daarnaast gebruiken ze smalste versie ook als er heel veel onkruid groeit. Voor wat betreft het scherphouden van de schoffels gebeurt dat met een lamellenschijf op de haakse slijper. 'Dat doe je gewoon uit de hand,' licht Thus toe. 'Het blad van de sporkschoffel is gesmeed kwaliteitsmateriaal dat je snel vlijmscherp slijpt. Opdrachtgevers die ons ermee zien werken, spreken vaak hun verbazing uit over deze sporkschoffel. Net zoals ik toentertijd in de zaak van de plaatselijke dealer in Ede, kennen ze dit bijzondere gereedschap niet. Maar meestal informeren ze ook waar ze dat kunnen kopen als ze zien dat het uit één deel gesmede schoffelblad er zeer degelijk en professioneel uitziet.'

De productie

DeWit-gereedschappen is de producent van de sporkschoffel. Dit familiebedrijf, waar inmiddels de vijfde generatie aan het roer staat, startte zijn activiteiten in 1898. Het begon ooit als dorpsmederij en tegenwoordig is het een modern industrieel bedrijf in Kornhorn, Groningen. De onderneming produceert een behoorlijk assortiment van onder meer schoppen, spaden, harken, koevoeten, grondboren, bestratinggereedschappen en schoffels. Het betreft producten die betrouwbaar en vaak zeer

Sporkschoffel met conische hilt

innovatief zijn en toegesneden op specifieke werkzaamheden. De Wit voorziet dit schoffelfgereedschap van een 1700 millimeter lange essenhouten steel met een vaste hilt. Het smeden van hun gereedschappen gebeurt grotendeels in inductieovens. Zonnepanelen leveren hiervoor de energie. De Wit-gereedschappen zijn gemaakt van boron-staal. Dit is afkomstig uit een waterstofstaalfabriek waar ze op een fosielvrije manier staal produceren. Het blad van de sporkschoffel is gesmeed. De dul, het stalen onderdeel waarin je de essenhouten steel van dit handgereedschap bevestigt, is netjes aan het schoffelwerkblad gelast.

'Hoveniers steken er overigens ook randjes mee af'

Meer mogelijkheden

Directeur Derk-Klaas de Wit vertelt: 'De sporkschoffel ontwierpen we circa vijftien jaar geleden. Hij is gebaseerd op de vorm van onze speciale spade, de spork. Dit tuingereedschap is een soort kruising tussen een spade en een vork. De scherpe tanden hiervan zorgen ervoor dat je gemakkelijk door elke soort grond en wortels steekt. We dachten: zoiets is ook waardevol om mee te schoffelen in zware grondsoorten en bijvoorbeeld in een bed van kiezelstenen. Uiteindelijk hebben we een aantal prototypes gefabriceerd en aan een aantal hoveniers meegegeven om ermee te werken. Op basis van hun bevindingen hebben we voor de huidige vorm van vertanding gekozen.

Groenonderhoud Alfons Thus

Groenonderhoud Alfons Thus in Zevenaar telt vijf permanente medewerkers. De onderneming heeft de volgende ambitie: 'Opdrachtgevers moeten jaarrond zorgeloos van hun tuin kunnen genieten.' Het bedrijf richt zich daarbij op de aanleg van tuinen, gazons, bestratingen en beschoeiingen; het voert compleet onderhoud hieraan uit en verzorgt voor- en najaarsonderhoud. Dat is inclusief bemesten en verwijderen van herfstblad. Eigenaar Alfons Thus: 'We reinigen ook bestrating en ruimen sneeuw en stormschades op. Daarnaast leveren we beplanting en leggen we bijvoorbeeld ook complete beregeningsinstallaties en tuinverlichtingen aan.' Het bedrijf is een erkend leerbedrijf waarmee Thus zowel grote als kleine tuinen en projecten aanneemt. Dat gebeurt zowel op basis van een contractvorm als op basis van een uurtarief.

Door het blad een halve slag te draaien kun je er ook losgemaakt onkruid mee naar je toe halen, terwijl de losse grond achterblijft. Dat gaat je met een traditionele schoffel niet lukken. Hoveniers steken er overigens ook randjes mee af; daar is hij stevig en star genoeg voor. Tijdens de laatste vakbeurs in Hardenberg hebben we ervaren dat er een nieuwe generatie hoveniers is, die het bestaan van de sporkschoffel niet kent. De distributie van al ons professioneel handgereedschap laten we via dealers verlopen. Voor een bescheiden bedrag kan een hovenier met tot maximaal twintig tekens zijn naam en logo in de essenhouten steel laten graferen. Op het staal geven wij een levenslange garantie.'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!